

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 220. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992358850688.pdf> (tilgået 05. maj 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Man finder den samme Beundring for Ønsket i *Enten-Eller*. «Det er derfor, at *Aladdin* er saa styrkende, fordi dette Stykke har den geniale, barnlige Dristighed i de mest forfløjne Ønsker. Hvormange er der vel, der i vor Tid i Sandhed tør ønske! osv.» Barnlighed og atter Barnlighed! Men hvem kan undre sig over, at Ønsket, Religionernes Moder og Daadløshedens Udtryk, blev Romantikernes Stikord! Ønsket er da Poesi, Samfundet Prosa. Først ud fra dette Synspunkt forstaas ogsaa Tysklands store Digteres klareste og mest lutrede Værker. Goethes *Tasso* med sin Kamp mellem Statsmand og Digter, *dolgoeO* mellem Virkelighed og Poesi, sin Skildring af Modsætningen mellem de to, der fuldstændiggør hinanden og kun er ulige, «fordi Naturen ikke for mede én Mand af dem begge», er trods sin krystalklare Form og sin forsagende Grundstemning et Foster af den selvsamme lange Gæring, der afgiver den romantiske Skole alle dens Gæringsstoffer. *Wilhelm Meister* har ikke andet Æmne. Ogsaa dette Værk fremstiller den langsomme, gradvise Forsoning og Sammensmeltning af det drømte Ideal og den jordiske Virkelighed. Men kun de største Aander formaaede at naa til denne Højde, den store Skare af fremragende, men uklart stræbende Aander blev staaende i indre Usamdrægtighed. Og jo mere Poesien nu blev sig bevidst som Magt, jo mere Digteren følte sig i sin Værdighed, og Literaturen blev til en lille Verden for sig med sine særegne Fag-Interesser, des mere antog Kampen mod Virkeligheden den underordnede Form af Kamp mod Spidsborgerligheden (se f. Eks. Eichendorffs Skuespil *Krieg den Philistern*), Det bliver da ikke Digtekunstens Sag at hævde det evigt Berettigede i Friheden overfor de ydre Forholds Tyranni, den hævder sig selv som Poesi overfor Livets «Prosa». Dette er den germanske, den 221 tysknordiske, det vil side den literært begrænsede Opfattelse af den Frihedsgerning, hvortil Digtekunsten er i Stand.